

## Korte studies in Mattheüs (124)

### De Bergrede (29)

Voordat we verder gaan in het zesde hoofdstuk van Mattheüs, is het misschien goed om nog even bij het laatste vers van hoofdstuk 5 stil te staan. Ik zeg niet dat ik de definitieve oplossing voor de uitleg van dat vers heb, maar dat wil niet zeggen dat we daar al te haastig overheen moeten stappen.

*'Weest u dan volmaakt, zoals uw Vader, Die in de hemelen is, volmaakt is.'* (Mat. 5:48).

Dat is nogal een uitspraak... Draagt de Heere Zijn hoorders hier werkelijk op om de perfectie van de Vader, God Zelf te bereiken? Dat is de vraag die in deze studie voor ons ligt.

Dit vers lijkt in de gedachten van Jakobus te liggen als hij de openingszinnen van zijn brief schrijft.

*'Acht het enkel vreugde, mijn broeders, wanneer u in allerlei verzoeken terecht komt, want u weet dat de beproeving van uw geloof volharding teweegbrengt. Maar laat die volharding ook volledig mogen doorwerken, opdat u VOLMAAKT bent en geheel oprecht en in niets tekortschiet.'* (Jak. 1:2-4).

'Volmaakt' en 'in niets tekortschiet' vullen elkaar hier aan; maar Jakobus houdt de mogelijkheid open dat deze Joden uit de twaalf stammen in de verstrooiing, aan wie hij zijn brief schrijft, wel degelijk nog 'tekortschieten' en dus niet volmaakt zijn.

*'En als iemand van u in wijsheid tekortschiet, laat hij die dan vragen aan God, Die aan ieder overvloedig geeft en geen verwijten maakt, en ze zal hem gegeven worden.'* (Jak. 1:5).

In hoofdstuk 3 van diezelfde brief heeft hij het over de volmaakte man; opmerkelijk is dat deze volmaakte man wel richtlijnen nodig heeft om niet te struikelen. Een ongeluk ligt om de hoek. Zoiets zou niet nodig zijn om te zeggen tegen iemand die een staat van volmaaktheid bereikt zou hebben.

*'Want wij struikelen allen in veel opzichten. Als iemand in woorden niet struikelt, is hij een VOLMAAKT man, die bij machte is om het hele lichaam in toom te houden.'* (Jak. 3:2).

Zonder het woord 'volmaakt' bij Jakobus al te veel te willen relativiseren, moeten we in de context van Mattheüs 5 de mogelijkheid tot struikelen kennelijk toch ook wel openhouden.

Ook Paulus gebruikt het woordje 'volmaakt' een aantal keren en bij hem betekent het zonder uitzondering 'volwassen', 'volgroeid'.

*'En wij spreken wijsheid onder de VOLWASSENEN, maar een wijsheid niet van deze wereld en ook niet van de leiders van deze wereld, die tenietgedaan worden.'* (1 Kor. 2:6).

Deze tekst staat duidelijk in contrast met 3:1. Paulus kwam met het doel om tot volwassenen, 'volmaakten' te spreken, maar hij kon tot hen slechts spreken als tot jonge kinderen in Christus. (1 Kor. 3:1).

*'Broeders, word geen kinderen in uw denken, maar wees kinderlijk in de slechtheid en word in uw denken VOLWASSEN.'* (1 Kor. 14:20).

Ook hier zie je dat de volmaaktheid staat tegenover de kindertijd.

*'Laten wij dan, voor zover wij VOLWASSEN zijn, deze gezindheid hebben; en als u iets anders gezind bent, ook dat zal u God openbaren.'* (Fil. 3:15).

Zo zijn er ook nog wat teksten bij Paulus die spreken van onze volmaaktheid in Christus. Die teksten kunnen natuurlijk niet gebruikt worden bij de uitleg van Mattheüs 6. Van 'in Christus', zoals Paulus dit bedoelt, kan daar nog helemaal geen sprake zijn.

De opdracht van de Heere aan Zijn discipelen om volmaakt te zijn komt aan het einde van het gedeelte waarin Hij handelde over de wet. Christus zei dat Hij kwam om de wet vol te maken. (Mat. 5:17). Het kan haast niet anders dan dat de Heere hier al doelt op wat Paulus later schreef:

*'Want wie de ander liefheeft, heeft de wet vol gemaakt.'* (Rom. 13:8).

*'Daarom is de liefde de vervulling [volheid] van de wet.'* (Rom. 13:10).

Vervolgens wees de Heere Zijn discipelen op een gerechtigheid die de gerechtigheid van de Schriftgeleerden en de Farizeeën te boven ging. Die gerechtigheid was en is nodig om het Koninkrijk der hemelen binnen te gaan. Zesmaal wijst Hij op dingen die Zijn discipelen van de ouden uit de traditie gehoord hadden, maar die zeker niet voldeden aan de gerechtigheid die Hij voor ogen had. Hij eindigt met het gebod van de liefde. Vers 48 moeten we dan lezen in de context van vers 44 en 45. Feitelijk loopt dat vers daar parallel mee.

*'Heb uw vijanden lief; zegen hen, die u vervloeken; doe goed aan hen die u haten; en bid voor hen die u vervolgen; zodat u kinderen zult zijn van uw Vader, Die in de hemelen is, want Hij laat Zijn zoon opgaan over slechte en goede mensen en laat het regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.'* (Mat. 5:44, 45).

Ook hier maakt de Heere de vergelijking met 'uw Vader, Die in de hemelen is'. Zoals Hij alles geeft wat nodig is voor het leven, zonlicht en water, zonder onderscheid te maken, zo draagt de Heere Zijn discipelen op om zonder enig onderscheid te maken tussen slechte en goede mensen, tussen rechtvaardigen en onrechtvaardigen, lief te hebben en te zegenen. Het lijkt erop dat de Heere dít bedoelt met volmaakt te zijn, zoals uw Vader volmaakt is. Het is dus een volmaaktheid die de rechtvaardigheid door een uiterlijke wetsbetrachting overstijgt en die gedreven wordt door liefde.

In het Evangelie naar Mattheüs zien we dat de Heere het woordje 'volmaakt' nog één keer gebruikt, namelijk in het tweede deel van Mattheüs.<sup>1</sup> Een rijke jongeling kwam tot de Heere met de vraag wat hij doen moest om het eeuwige leven te hebben. Na een opsomming van de geboden met betrekking tot zijn naaste, legt de Heere met de volgende woorden het hart van de jongeling bloot en toont Hij daarmee de geestelijkheid van de wet aan en wijst Hij op een gerechtigheid die overvloediger is dan die van de Schriftgeleerden en de Farizeeën:

*'Als u VOLMAAKT wil zijn, ga dan heen, verkoop wat u hebt en geef het aan de armen en u zult een schat hebben in de hemel; en kom dan en volg Mij.'* (Mat. 19:21).

Hier valt nog veel over te zeggen, maar ik wil nu vanuit dit vers de vergelijking met de Vader doortrekken, zoals de Heere dit deed. Hij heeft Zijn Eigen Zoon gegeven. Alles had Hij over, niet alleen voor de armen van Israël, maar ook voor de rijken onder de heidenen. Volmaakt zijn, zoals Hij volmaakt is... Het kan niet anders dan dat dit consequenties heeft...

*'Want u kent de genade van onze Heere Jezus Christus, dat Hij omwille van u arm is geworden, terwijl Hij rijk was, opdat u door Zijn armoede rijk zou worden.'* (2 Kor. 8:9).

---

<sup>1</sup> Ook dit kan dus op de lijst van woorden en begrippen die de tweedeling van Mattheüs bevestigen. Zie bijvoorbeeld de studies 2, 8 en 9 in deze serie.